

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Inhoud

Kaart

Jaarbericht 2024

Bibliotheken Westerveld

Inhoud

➔ > Terugblik op 2024

Invoering van de Activiteitscatalogus 3

Toename van activiteiten en samenwerkingen 3

Blik op de toekomst 3

➔ 1 De robuuste Drentse bibliotheek

Huiskamer van het dorp 4

Toekomstbestendige bibliotheken 4

BiebPanel 4

Bibliotheek-aan-huis 4

➔ 2 Drenthe leert en ontwikkelt

Activiteiten in de bibliotheek 7

Aansluiten bij vraag en behoefte 7

Kinderboekenweek 7

Boekenweek van Jongeren 8

De Nationale Voorleesdagen 8

Boekenweek 9

Heel Nederland Leest 9

Er is meer te beleven in de bibliotheek 9

Project JUPITER 11

GoodHabit & Soofos 11

➔ 3 Drenthe leest: leesbevordering

Leesbevordering en leesplezier 12

BoekStart 12

BoekStart in de kinderopvang 12

Kleintje Bieb 13

De Bibliotheek *op school* (po) 14

Webinars De Nationale Voorleesdagen 15

Impulsregeling Masterplan basisvaardigheden 15

➔ 4 Drenthe leest: werken aan geletterdheid

Bestrijden van laaggeletterdheid 16

Taalhuizen 16

Doorontwikkeling naar Digi-Taalhuis 17

Certificering 17

Week van lezen en schrijven 17

➔ 5 Heel Drenthe doet mee

Versterken van digitale vaardigheden 18

Informatiepunt Digitale Overheid 18

Samenwerkingspartners 20

Doorlopende activiteiten 20

Extra activiteiten 21

➔ De bibliotheek in Nederland

Infographic 6

➔ De Drentse bibliotheek

De bibliotheek in kaart 22

Terugblik op 2024

Voor je ligt het jaarbericht van de bibliotheken in de gemeente Westerveld, de maatschappelijke verantwoording van wat de bibliotheken (die deel uitmaken van Biblionet Drenthe) het afgelopen jaar hebben bijgedragen aan de Drentse samenleving. Het jaar 2024 markeerde een belangrijk moment in de ontwikkeling van het bibliotheekwerk, zowel landelijk als regionaal. Als bibliotheekorganisatie hebben wij in Drenthe volop geprofiteerd van tijdelijk extra landelijke investeringen en gunstige beleidsontwikkelingen. Daarmee hebben wij deze kansen benut om onze maatschappelijke rol in Drenthe verder te versterken.

John Brandsma,
vervangend
directeur-bestuurder

Dankzij de SPUK-gelden hebben we in Drenthe stukje bij beetje verbeteringen kunnen doorvoeren in het bibliotheekwerk. We vernieuwden collecties, zodat deze actueel en aantrekkelijk blijven voor iedereen. Ook professionaliseerden we onze bezetting om zo onze maatschappelijke activiteiten verder te kunnen ontwikkelen en implementeren. Als laatste troffen we in 2024 voorbereidingen om onze openingstijden te verruimen om onze diensten beter toegankelijk te maken voor inwoners van Drenthe.

Invoering van de Activiteitencatalogus

De voorbereiding op de invoering van de nieuwe wet met betrekking tot de zorgplicht voor het bibliotheekwerk heeft ons in Drenthe gestimuleerd om onze activiteiten, inclusief kosten, inzichtelijk te maken. Wij hebben in 2024 een nieuwe werkwijze geïntroduceerd: de Activiteitencatalogus. Deze catalogus biedt transparantie en stelt gemeenten in staat om een weloverwogen keuze te maken in het afnemen van activiteiten en diensten in het kader van bibliotheekwerk. Hiermee leggen wij een sterke basis voor de samenwerking met onze gemeentelijke partners in de aanloop naar het wettelijke kader voor de zorgplicht vanaf 2026. Ook het nieuwe landelijke bibliotheekconvenant 2024-2027 geeft ons hierbij de nodige richting. De drie centrale pijlers van het convenant blijven: het bevorderen van leesvaardigheid en leesplezier bij jong en oud, het ondersteunen van inwoners bij digitale vaardigheden en het bieden van laagdrempelige mogelijkheden voor persoonlijke groei en educatie.

Toename van activiteiten en samenwerkingen

Ook in 2024 zien we een stijging van het aantal georganiseerde activiteiten in de Drentse bibliotheken. Denk hierbij aan workshops, lezingen en educatieve programma's. We organiseren deze activiteiten steeds vaker met andere organisaties uit de provincie en gemeenten. Dankzij deze samenwerkingen is de bibliotheek zichtbaar als plek waar inwoners elkaar ontmoeten, leren en inspiratie opdoen. De bibliotheken in Drenthe dragen hierdoor actief bij aan de ambities van gemeenten op het gebied van educatie, sociale cohesie en participatie. We zijn trots op de rol die wij vervullen als verbindende schakel binnen onze gemeenschappen. Hierbij spelen ook onze vele vrijwilligers een belangrijke rol.

Blik op de toekomst

De ontwikkelingen in 2024 hebben ons als bibliotheekorganisatie sterker gepositioneerd als een essentiële partner in de Drentse samenleving. Met de verbeteringen aan onze locaties, een transparante Activiteitencatalogus en in goede samenwerking met gemeenten kijken we met vertrouwen naar de toekomst. Samen blijven wij bouwen aan een bibliotheek die een plek van inspiratie en verbinding is voor alle inwoners van Drenthe. Want uiteindelijk is het belangrijk dat iedereen in Drenthe mee kan doen. ●

De bibliotheek opent, van oudsher al, deuren naar kennis en informatie. De collectie – fysiek en digitaal – biedt de kans om je wereld te vergroten. In de bibliotheek is iedereen, zowel leden als niet-leden, welkom om te lezen, te leren en zichzelf te ontwikkelen. Van het kind dat net leert lezen tot de volwassene die zijn taal- of digitale vaardigheden wil verbeteren. Het is de fysieke plek waar inwoners kunnen halen wat ze nodig hebben om mee te doen in de samenleving.

Huiskamer van het dorp

De bibliotheek is ook een plek waar je kunt ontspannen met een krantje en een kopje koffie. Waar je elkaar kunt ontmoeten en deel kunt uitmaken van het sociale leven door bijvoorbeeld discussieavonden of activiteiten bij te wonen. Zo functioneert de bibliotheek in Drenthe als huiskamer van het dorp. De bibliotheek is voor en vooral ván iedereen.

De robuuste Drentse bibliotheek

Wij zien de fysieke basisvoorziening als een podium, platform en werkplaats voor inwoners, instellingen en community's. Op dit platform organiseren wij zelf activiteiten en faciliteren we activiteiten die inwoners, groepen en (lokale) organisaties initiëren. Zo faciliteren we in Westerveld verschillende exposities en Voorlezen in het Thomashuis.

Toekomstbestendige bibliotheken

De OCW-regeling Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024 is in het leven geroepen om door reparatie of kwaliteitsverbetering toe te werken naar een toekomstgerichte bibliotheek. Ook Westerveld heeft een aanvraag ingediend. Daarbij is vooral ingestoken op verruiming van de openingstijden, herstel van formatie, en/of collectie. Kwaliteitsverbetering is ook het doel van de Activiteitscatalogus 2024. Deze extra investering kan deels met de tijdelijke SPUK-gelden worden betaald.

BiebPanel

BiebPanel is een onderzoeksinstrument dat speciaal is ontwikkeld voor bibliotheken. Het onderzoek geeft ons inzicht in onze doelgroepen, tevredenheid, gebruik van diensten, behoeften en verwachtingen. De bibliotheken in Westerveld doen ook mee aan dit onderzoek. Uit het onderzoek van 2024 blijkt dat bezoekers van de bibliotheek zeer tevreden zijn over onze medewerkers, openingstijden, sfeer en inrichting en het gebouw. Bezoekers zijn niet in iedere bibliotheek tevreden over horeca (mits deze aanwezig is), werkplekken en praktische zaken (Wifi, beschikbare computers, parkeerruimte enzovoort).

Zie de infographic op pagina 6. >

De cijfers

Bibliotheken Westerveld

Platformactiviteiten	2024
Aantal activiteiten	21
Aantal deelnemers	50
Bezoekers	2024
Bezoekers in de bibliotheek	89.350
Bezoekers via de website	221.938
Leden	2024
Betalend	1.233
Jeugd	2.520
Start (nieuw abonnement/gratis instap)	177
Overig	180
Totaal leden	4.110
Inwoners per gemeente	19.983
Deelneming per gemeente	20,6%
dBos-leerlingen	1.171
Actieve e-bookaccounts	6.160
Uitleningen	2024
Boeken	95.768
AVM	568
Tijdschrift	6.799
Totaal uitleningen fysiek	103.135
Totaal uitleningen dBos	21.118
E-books*	89.894
Luisterboeken*	33.657
Totaal uitleningen online*	123.551

* Cijfers zijn beschikbaar per stichting: onder stichting Biblionet Drenthe vallen de Bind-gemeenten.

➔ MEER INFORMATIE VIND JE IN DE ACTIVITEITENCATALOGUS

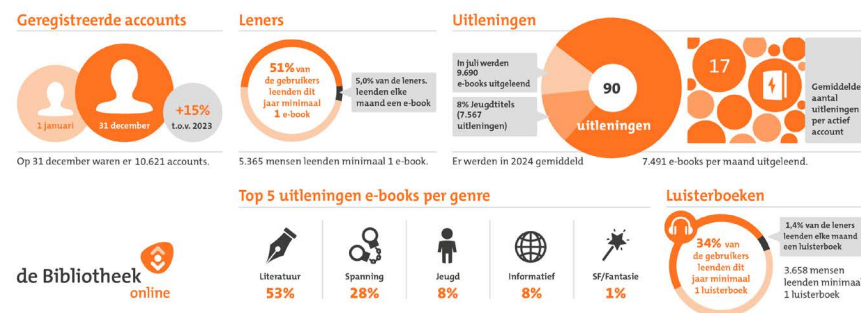
Bibliotheek-aan-huis

Sommige inwoners zijn, om welke reden dan ook, niet in staat om naar de bibliotheek te komen. De Bibliotheek-aan-huis biedt daar in uitkomst. Met deze service kunnen leesliehebbers die niet in staat zijn zelf naar de bibliotheek te komen, toch van onze collectie genieten. Een team vrijwilligers levert de gewenste boeken rechtstreeks aan huis. Deze service bieden we vanuit alle vestigingen in Westerveld aan, waarbij we de service afstemmen op de individuele behoeften van onze lezers. >

E-BOOKS EN LUISTERBOEKEN IN 2024

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2024 voor Biblionet Drenthe

Bron: KB, Nationale Bibliotheek

Als je lid bent van de bibliotheek kun je via de Online Bibliotheek gratis e-books downloaden. Het aantal mensen dat leent bij de Online Bibliotheek blijft toenemen. In Drenthe stijgt het aantal actieve leden van de Online Bibliotheek met bijna 7% (2023: 10.804, 2024: 11.536). Ook het aantal uitgeleende e-books neemt toe. In Drenthe met ongeveer 4% (2023: 162.019, 2024: 168.179). Het aantal uitgeleende luisterboeken stijgt het meest, met 14% (2023: 54.525, 2024: 61.267).

De cijfers*

Leden zijn tevreden over...

83%

OPENINGSTIJDEN

81%

GEBOUW

80%

SFEER & INRICHTING

en minder tevreden over...

58%

HORECA

64%

WERKPLEKKEN

68%

PRAKTISCHE ZAKEN

TOP
5

Bekendste activiteiten

50%

ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN

44%

HULP BIJ INVULLEN FORMULIEREN

40%

TAALHUIS/TAALCAFÉ

38%

BOEKPRESENTATIES

30%

TENTOONSTELLINGEN

TOP
5

Bekendste diensten

82%

ONLINE BOEKEN RESERVEREN

82%

ONLINE BOEKEN VERLENGEN

73%

BERICHT INLEVEREN BOEKEN

62%

UITLELEN E-BOOKS

61%

STUDEER- EN WERKPLEKKEN

TOP
5

Leden hebben interesse in...

28%

BOEKPRESENTATIES & LEZINGEN

27%

E-BOOKS

26%

CURSUSSEN & WORKSHOPS

20%

TENTOONSTELLINGEN

20%

INFORMATIEVE BIJENKOMSTEN

Bibliotheekleden zijn het meest tevreden over de medewerkers van de bibliotheek: 'Leuk en behulpzaam personeel. Gezellig, voelt als een huiskamer.'

89%

De bibliotheek richt zich bij haar activiteiten op het versterken van de 21e-eeuwse vaardigheden van verschillende doelgroepen. Die vaardigheden richten zich op: creativiteit, samenwerken, communiceren, sociale en culturele vaardigheden, probleemoplossend vermogen en kritisch denken. In onze dynamische samenleving ben je namelijk nooit uitgeleerd, of dat nu voor het werk is of niet. Steeds meer komt de nadruk te liggen op leren buiten de formele structuren van het onderwijs, bijvoorbeeld tijdens vrijwilligerswerk en in de vrije tijd. Deze manier van leren geeft inwoners de beste kansen op persoonlijke ontwikkeling en vernieuwing van kennis en competenties.

Activiteiten in de bibliotheek

We ontwikkelen zelf activiteiten, bij voorkeur samen met (lokale) organisaties, scholen en verenigingen in ons werkgebied. En we sluiten aan bij grote landelijke campagnes, zoals Heel Nederland Leest en de Kinderboekenweek. We rusten de bibliotheek toe met materialen die het ontwikkelen van talenten, kennis, vaardigheden en creativiteit uitlokken.

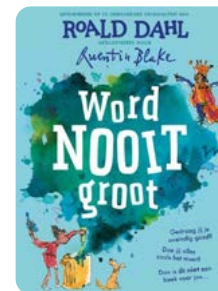
Drenthe leert en ontwikkelt

Aansluiten bij vraag en behoefte

We bouwen met de programmering mee aan een goede culturele infrastructuur in dorp, wijk, stad en regio. Daarbij sluiten we aan, conform de community librarian-filosofie, bij de vraag en behoefte van de lokale gemeenschap. We bieden programma's aan op basis van herkenbare, actuele thema's en rondom grote landelijke campagnes, waarbij leesbevordering, leesplezier, ontmoeting en debat centraal staan.

Kinderboekenweek

Van 2 t/m 13 oktober is het weer tijd voor de Kinderboekenweek. Het thema van dit jaar is Lekker Eigenwijs. Durf jij jezelf te zijn, je eigen keuzes te maken en je eigen pad te volgen? In de bibliotheek vinden kinderen boeken die ze inspireren om lekker eigenwijs te zijn. Ze ontdekken de leukste, grappigste en spannendste verhalen die hen uitdagen om zelf te denken en te doen. Tijdens het evenement organiseren we in Westerveld diverse activiteiten.

Theaterworkshop Garage TDI

Kinderboeken zitten vol sterke personages die laten zien hoe leuk het is om lekker eigenwijs te zijn. In deze theaterworkshop in Diever, gegeven door theaterdocenten van Garage TDI, bedenken kinderen fantasievolle en humoristische scènes, geïnspireerd op het boek *Word nooit groot* van Roald Dahl. Stel je voor: je kan voor altijd kind blijven. Wat zou dat heerlijk zijn! Alles kan en mag, je kan je dagen vullen met alles wat je leuk vindt om te

doen en het allerbeste: je hoeft je nooit bezig te houden met verantwoorde grote mensendingen. 11 kinderen maken een eigen theaterstuk en voeren deze later op aan hun ouders en bezoekers van de bibliotheek. >

Kinderen die elke dag 15 minuten worden voorgelezen, leren 1.000 nieuwe woorden per jaar.

Workshop Een eigenwijze professor

Lezen gaat ook over ontdekken. In het kader van zelfontdekkend leren biedt de bibliotheek in samenwerking met Mad Science drie workshops aan om kinderen kennis te laten maken met de wetenschap. De grootste uitvinders waren tenslotte eigenwijze mensen die door experimenteren en lezen grootse dingen hebben ontdekt! De workshop sluit aan bij de kerndoelen van het basisonderwijs heeft als onderwerp statische elektriciteit. De kleine professoren vermaken zich goed met allerlei leuke en verrassende experimenten. In Havelte ervaren 11 enthousiaste kinderen een stukje wetenschap.

Boekenweek van Jongeren

Hoe krijgen we de jongeren weer aan het lezen? De Boekenweek van Jongeren is een campagne met als doel het lezen, en vooral het leesplezier, bij jongeren tussen 15 en 18 jaar te bevorderen. De Boekenweek van Jongeren inspireert jongeren met verhalen en boeken die écht bij ze passen. Het motto is dan ook: dit wil jij lezen! In 2024 is de Boekenweek van Jongeren van 13 tot en met 22 september. Jongeren

kunnen 3PAK, een verhalenbundel met drie korte verhalen, gratis ophalen in de bibliotheek, of digitaal lezen/luisteren. We organiseren in Westerveld tijdens deze week onder andere een spoken word-workshop.

Workshop door Spoken Word-artiest Jooz Pentury

Na een inspirerende introductie over zijn leven en de oorsprong van spoken word en rap, mogen 25 leerlingen uit havo 3 zelf aan de slag. De leerlingen van scholengemeenschap Stad en Esch schrijven, in groepjes of alleen, indrukwekkende teksten waarbij Jooz hen persoonlijk begeleidt. Twee moedige leerlingen delen op deze dag tijdens de Boekenweek van Jongeren hun ontroerende creatie met de klas, wat zorgt voor een bijzonder moment, een luid applaus en de complimenten van Jooz.

De Nationale Voorleesdagen

De Nationale Voorleesdagen staan volop in het teken van het stimuleren van voorlezen aan de allerkleinsten. We organiseren voorstellingen, geven tips over het belang van voorlezen (wist je dat per dag een paar minuten voorlezen de woordenschat van je kind vele malen vergroot?) en laten zien hoe leuk voorlezen is. *Help! Een verrassing!* van Miriam Bos is Prentenboek van het Jaar 2024. Naast dit winnende prentenboek wordt er dit jaar ook de Prentenboeken Top 10 gekozen. De Nationale Voorleesdagen sluiten perfect aan op de beoogde routine om dagelijks vijftien minuten (voor) te lezen in de klas. Kinderen ervaren zo het plezier van boeken. Bovendien ontwikkelen ze naast een beter taalgevoel ook hun empathisch vermogen. Dit jaar vinden De Nationale Voorleesdagen van woensdag 24 januari tot en met zaterdag 3 februari 2024 plaats. Hieromheen organiseren de bibliotheken in Westerveld een leuke voorstelling.

Voorstelling Een verrassend gebaar

Gebaren zijn leuk en voor iedereen! Daarnaast is het gebruik van gebaren een uitstekende manier om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren. Daarom leert Wapperkids horende kinderen en ouders gebaren te gebruiken bij het praten. In de voorstelling *Een verrassend gebaar* staat het boek *Help! Een verrassing* centraal. >

Tijdens deze vrolijke, interactieve voorstelling worden ouders uitgedaagd zich te laten verrassen door de gebaren en de andere boeken uit de Prentenboek Top 10. Samen met en voor hun kleine kind(eren) gaan ze op ontdekking door het Prentenboek van het Jaar, en leren zij de bijbehorende gebaren én het plezier en de kracht daarvan. Met 20 deelnemers is dit een zeer geslaagde activiteit.

Boekenweek

Bij ons in de familie staat dit jaar centraal tijdens de Boekenweek. Dit thema is de familie Chabot, schrijver van het Boekenweekgeschenk, op het lijf geschreven. De Chabotten – vier broers, twee ouders en een hond – zorgen voor zeven verschillende stemmen in het Boekenweekgeschenk *Gezinsverpakking*.

Lezing Bloedwraak door auteur Marcella Kleine

Woensdag 6 maart presenteert schrijfster Marcella Kleine, woonachtig in Diever, haar nieuwste boek *Bloedwraak* in Bibliotheek Diever. Marcella is auteur van psychologische thrillers, romans, feelgood-novellen en waargebeurde verhalen. Vaak laat ze haar personages balanceren op de scheidslijn tussen goed en kwaad. *Bloedwraak* vertelt over Hellen en haar dochters Natalia en Tara. Wanneer Natalia een verontrustend bericht ontvangt over Tara's dood, keert ze terug naar Nederland en raakt verwickeld in een web van mysteries. Tijdens deze boekpresentatie neemt Marcella de tijd voor vragen uit het publiek en kunnen bezoekers een exemplaar laten signeren. Er zijn 45 bezoekers aanwezig.

Heel Nederland Leest

Als iedereen erover praat dan wil je erover mee kunnen praten. Dat is het principe van Heel Nederland Leest: iedereen aan het lezen krijgen! In november 2024 leest heel Nederland *Joe Speedboot* van Tommy Wieringa. Dit boek vertelt over de verlamde Fransje Hermans, die vanuit zijn rolstoel observeert hoe de rebelse Joe Speedboot het saaie dorp op zijn kop zet met wilde plannen en avonturen. We geven het boek weg in openbare bibliotheken, waar leden én niet-leden het gratis op kunnen halen. Uiteraard is Tommy Wieringa te gast in Drenthe voor een interview. De bibliotheken in Westerveld organiseren tijdens deze campagne de Knotsgekke Boekenuitdaging.

De Boekenweek bestaat al sinds 1932 en promoot tien dagen lang het (Nederlandstalige) boek. Op de website van de bibliotheek en in de bibliotheken brengen we bij het thema passende boeken onder de aandacht. In Westerveld organiseren we daarnaast een lezing.

Knotsgekke Boekenuitdaging

November is de maand waarin iedereen leest. Om iedereen zoveel mogelijk leeskilometers te laten maken tijdens de campagne Heel Nederland Leest, bedenken we de Knotsgekke Boekenuitdaging. Een uitdagingssbingo, in de vorm van een flyer, waarop deelnemers allerlei uitdagingen op leesgebied kunnen uitvoeren. Deelnemers halen de flyer op bij de bibliotheekvestiging en gaan daarna aan de slag. Met een volle bingokaart maken de deelnemers kans op een speciaal voor hen samengesteld winterpakket van de bibliotheek.

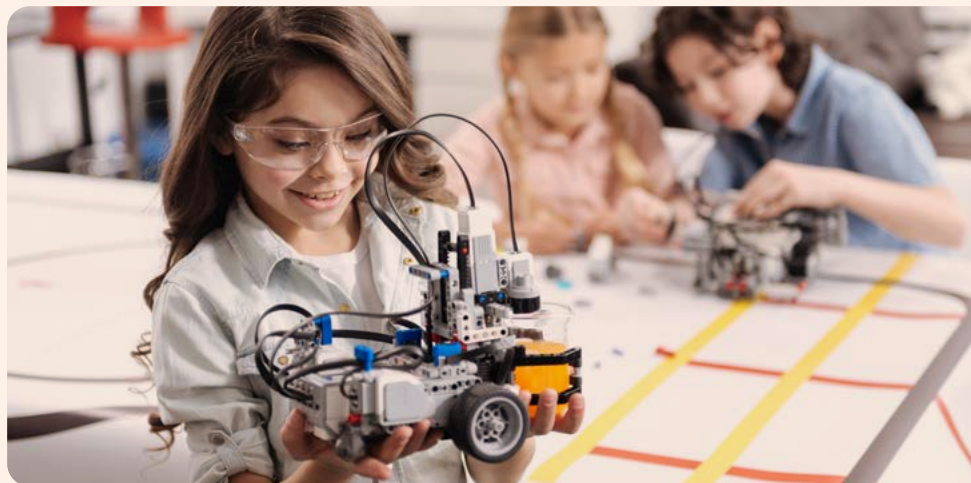
Er is meer te beleven in de bibliotheek

In 2024 organiseren we naast activiteiten rondom campagnes nog veel meer activiteiten. Dit doen we niet allemaal alleen, we sluiten aan bij de vraag en de wensen van de gemeenschap. We zoeken de samenwerking met organisaties binnen sociaal werk, verenigingen en samenwerkingsverbanden. De activiteiten sluiten aan bij onze doelstellingen zoals beschreven in de Activiteitscatalogus. Op die manier is er altijd iets te leren in de bibliotheek! >

Drenthe leert en ontwikkelt 2024

Aantal activiteiten	116
Aantal deelnemers	732

Het zijn activiteiten voor jong en voor oud. Van het bevorderen van lezen tot ontmoeting en debat. Van het ontwikkelen van je creativiteit tot je laten inspireren tijdens een lezing. We bieden het allemaal in de bibliotheek. In 2024 hebben we in Westerveld in dat kader verschillende activiteiten georganiseerd. Hierna een greep uit het brede aanbod.

BiebFabriek

In 2024 organiseren we in gemeente Westerveld de BiebFabriek: een gevarieerd en educatief programma voor het ontdekken van digitale vaardigheden. Het programma is voor kinderen van acht tot en met twaalf jaar. Ze leren onder meer bouwen van Lego programmeren en gaan aan de slag met de robots van de BiebFabriek. Het programma heeft als doel om kinderen op een laagdrempelige manier en spelenderwijs in aanraking te laten komen met digitale vaardigheden, zoals programmeren en techniek. BiebFabriek-activiteiten in de bibliotheken worden gekoppeld aan inhoud op het platform www.biebfabriek.nl. In Westerveld organiseren we de BiebFabriek in de bibliotheek in Havelte. We geven in 2024 veertien workshops waarbij gemiddeld zes kinderen per keer aan deelnemen.

Samenlezen in de bibliotheek

Elke eerste maandag van de maand, met uitzondering van de maand augustus, organiseert Bibliotheek Havelte Samenlezen voor iedereen die ook zo geniet van een bijzonder verhaal of een mooi gedicht. Tijdens Samenlezen gaat om het bevorderen van leesplezier, is er ruimte voor ontmoeting én kunnen de deelnemers hun eigen verhaal kwijt. We lezen en bespreken gezamenlijk één of meerdere teksten. Samenlezen is voor iedereen, of je nu 25 of 83 bent. Per activiteit doen er gemiddeld vijf deelnemers mee.

Drents veurlezen – Want 't Drèents, dat is een mooie taol!

Bibliotheken Vledder, Dwingeloo, Diever en Havelte organiseren in 2024 het Drents Veurleren. Onder leiding van onze bezielde Drentse Veurlerers zijn mensen één keer per maand van harte welkom in de bibliotheek om te genieten van een mooi verhaal in het Drents. Een voorleesuurkje, maar dan in dialect!

Leestekens in het Holtingerveld

Met 65 aanwezigen wacht Wim van der Wijk een goedgevulde zaal voor zijn boekpresentatie op donderdag 14 maart in Bibliotheek Havelte. Hij presenteert zijn boek *Leestekens in het Holtingerveld* waarin hij aan de hand van symbolische leestekens in het landschap vertelt over de rijke geschiedenis van het Holtinger-veld. Deze leestekens, variërend van palen tot stenen, vertellen elk een uniek verhaal over onder andere de geschiedenis van rendierjagers, hunebedbouwers en Joodse dwangarbeiders en schaapherders, evenals door menselijk ingrijpen gevormde landschapselementen zoals turfgraving en de aanleg van het Duitse vliegveld.

Schrijfwedstrijd

In september en oktober organiseren de bibliotheken van gemeente De Wolden, Westerveld en Meppel in het kader van de Maand van de Geschiedenis een schrijfwedstrijd. Iedereen vanaf 15 jaar mag meedoen. Voorwaarde is dat het verhaal origineel, niet eerder gepubliceerd is en minimaal 1000 en maximaal 2500 woorden bevat. Het winnende verhaal publiceren we op de sociale mediakanalen van de bibliotheken en voor zowel de eerste, tweede als de derde winnaar ontvangen daarnaast een mooie prijs van de bibliotheek. >

Spannende pubquiz Thrillerweken

In het kader van de Thrillerweken 2024 organiseert Bibliotheek Diever donderdag 28 juni een superspannende en gezellige pubquiz voor quizfanaten! Deze avond staat helemaal in het teken van spanning en sensatie, met vragen over zenuwslopende boeken, bloedstollende films, spannende muziek, beklemmende tv-programma's en nog veel meer. Er strijden maar liefst vijf teams om de hoofdprijs, namelijk een heerlijk pakket van de Zuivelhoeve.

Fantasie of echt – creatieve workshops

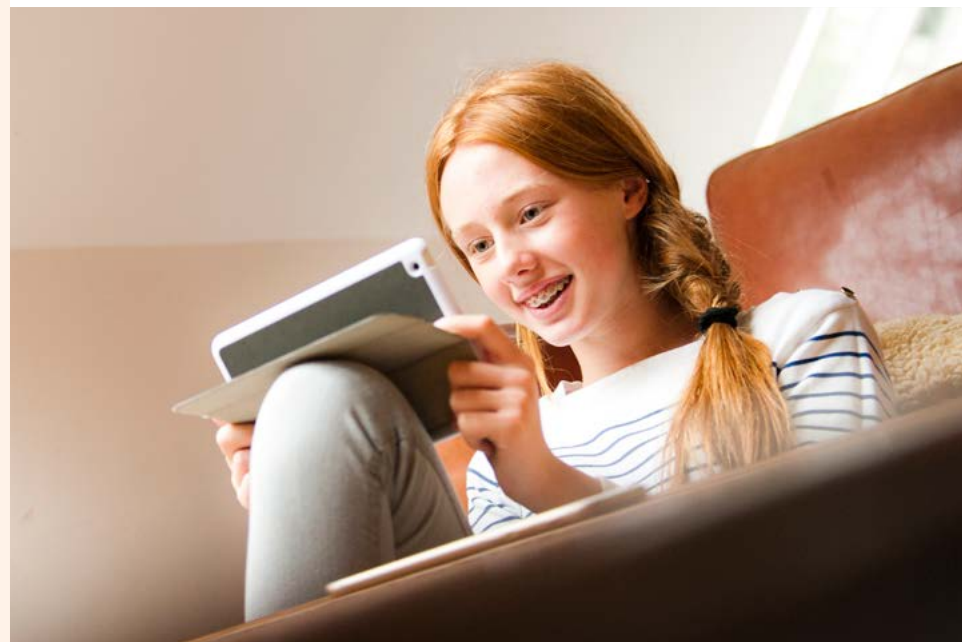
Wanneer is iets echt en wanneer is het fantasie? Hoe werkt taal en wanneer is iets een 'vreemde taal'? Deze thema's komen uit *Het Bibliotheekblad*, een gratis tijdschrift voor kinderen van groep 5 tot 8 van de basisschool. Bij het thema Vreemde talen zoeken kinderen verdieping tijdens een domino-zoekspel in de bibliotheek. Het thema Fantasie krijgt vorm in een bijzonder fantasiedier dat de kinderen zelf laten ontstaan door gebruik te maken van hun creativiteit. Marjelle Barneveld laat hen gebruikmaken van verschillende materialen en technieken. Maar liefst 12 kinderen stellen hun eigen fantasiedier tentoon in de bibliotheek.

Vakantielezen

Vakantielezen is hét zomerprogramma van de bibliotheken, speciaal ontworpen voor beginnende lezers uit groep 3 en 4 om het leesplezier tijdens de vakantie te bevorderen. De hele zomer lang zijn er volop activiteiten en leuke acties in de bibliotheek, ook voor oudere en jongere broers en zussen. In Westerveld is er de Vakantielezen-quiz, de Vakantielezen-eilanden-stickeractie, een foto-win-wedstrijd voor de leukste leesfoto en een gratis Donald Duck-pocket voor nog meer leesplezier. In totaal doen zo'n 25 kinderen uit de gemeente mee.

Project JUPITER

In 2024 werkt Bind aan het project JUPITER, een project dat jongeren helpt kritisch na te denken over nepnieuws en desinformatie. Het project wordt gefinancierd vanuit de Drentse Innovatieagenda. In samenwerking met Diversion

(een organisatie die jongeren opleidt tot rolmodellen) worden de Under Pressure-lesSEN over digitaal burgerschap gegeven in het voortgezet onderwijs van Diever. Door middel van brainstormsessies wordt er volop samengewerkt met de jongeren om een afsluitend evenement te organiseren. Het Fake News Event is een groot succes. Zo'n honderd leerlingen leren over hoe ze zich kunnen weren tegen nepnieuws en polarisatie.

GoodHabitZ & Soofos

Naast deelname aan activiteiten (voor leden en niet-leden) heb je als lid van de bibliotheek toegang tot meer dan honderd interessante online cursussen op de leerplatformen Soofos en GoodHabitZ. De platformen bieden bibliotheekleden de kans om zichzelf op een laagdrempelige manier te ontwikkelen en nieuwe kennis en vaardigheden op te doen. Ze bieden veel verschillende cursussen, van creatieve en technische vaardigheden tot persoonlijke groei en professionele ontwikkeling. In 2024 zijn er door leden in totaal 4.373 cursussen via GoodhabitZ gevolgd en 5.024 cursussen via Soofos. ●

Drenthe leest: Leesbevordering

Leren begint bij lezen. Lezen is nodig voor alle schoolvakken en alles wat je later nog wilt (of moet) leren, van autorijden tot belastingaangifte doen. Een goede leesvaardigheid maakt daarom levenslang het verschil. Goed leren lezen bevordert bovendien de schrijfvaardigheid en de kansen van kinderen om zich te kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, actieve deelnemers aan de samenleving. Helaas blijkt dat steeds minder kinderen lezen, met alle gevolgen van dien. Investeren in het jonge kind op de kinderopvang levert een grote bijdrage aan het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. We zetten ons daar dan ook hard voor in.

Leesbevordering en leesplezier

Dat begint al bij het programma BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* (dBos). In 2024 verzorgen we in de Bind-gemeenten in totaal op 133 kinderopvanglocaties en 129 basisscholen respectievelijk deze programma's. We dragen daarmee volop bij aan leesbevordering en -plezier. We bieden een doorlopende (voor)leeslijn voor kinderen van nul tot achttien jaar. Daarnaast organiseren we activiteiten in het kader van leesplezier en mediawijsheid.

BoekStart

Onderzoek wijst uit dat baby's houden van boeken. Met je baby op schoot een boekje ontdekken, is leerzaam. Het stimuleert de taal- en spraakontwikkeling van je kind en verhoogt de concentratie. Allemaal zaken waar je baby een leven lang plezier van heeft. Om het lezen met kinderen vanaf nul (tot vier) jaar te bevorderen, bestaat het programma BoekStart. BoekStart is een landelijk programma dat bestaat uit:

- Een collectie voor baby's in de bibliotheek (onderdeel van de robuuste lokale bibliotheek)
- Een BoekStart-koffertje voor baby's en hun ouders. In het koffertje zitten twee boekjes en een folder met voorlees- en boekentips. Ouders krijgen vanuit de gemeente, kinderopvang of via het consultatiebureau een BoekStart-waardebon om dit koffertje in de bibliotheek op te halen.
- De baby's worden gratis lid van de bibliotheek.

BoekStart in de kinderopvang

BoekStart in de kinderopvang is een leesbevorderingsprogramma voor de kinderopvang. Het is een uitbreiding van BoekStart, om kinderen van nul tot vier jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en lezen in aanraking te laten komen via de kinderopvang. De bibliotheek ondersteunt met een aantrekkelijke (voor)leesplek in de kinderopvang, met een collectie geschikte boekjes, deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers, het betrekken van ouders, een voorleesplan en samenwerking in een leesbevorderingsnetwerk. Bij de start van een nieuwe locatie BoekStart in de kinderopvang wordt er een pedagogisch medewerker opgeleid tot voorleescoördinator. De voorleescoördinator vervult een belangrijke rol in het programma BoekStart in de kinderopvang. Deze speciaal opgeleide pedagogisch medewerker is de schakel tussen de BoekStart-kinderopvanglocatie en de bibliotheek en zorgt ervoor dat het (voor)lezen een structurele plek krijgt binnen het beleid en de uitvoering op de locatie. >

‘Niet alleen komen onze kinderen op een laagdrempelige manier in aanraking met boeken, maar wij halen als mama’s ook heel veel steun bij elkaar in de bibliotheek.’ Merel, moeder van Isa

De cijfers

Gemeente Westerveld

BoekStart	2024
Locaties met BoekStart in de kinderopvang	16
BoekStartkoffertjes uitgedeeld	128
Activiteiten voor kinderen/ouders/verzorgers	56
Deelnemers	334
Primair onderwijs	
Scholen met dBos	11
Deelnemende leerlingen	1.171
Voortgezet onderwijs	
Aantal scholen voortgewijs onderwijs	1

Kleintje Bieb

Alle BoekStart-activiteiten vallen onder de noemer Kleintje Bieb. Kleintje Bieb is voor ouders, opa’s en oma’s met jonge kinderen van nul tot vier jaar. Tijdens Kleintje Bieb gaan we samen lezen, zingen, spelen en knutselen. Kleintje Bieb bestaat uit vier categorieën:

- 1 Boekjes & Brabbels (baby’s)
- 2 Praatjes & Plaatjes (peuters, 1 tot 4 jaar)
- 3 Letters & lezen (kleuters)
- 4 Aanschuiven bij...
(vaak over een specifiek thema, om ouderpartnerschap te bevorderen)

De activiteiten van Kleintje Bieb zijn er vooral op gericht om ouders met een baby, peuter of kleuter te enthousiasmeren om hun kind(eren) voor te lezen en hun betrokkenheid daarbij te vergroten.

In de bibliotheken in Westerveld organiseren we in 2024 verschillende activiteiten onder de noemer Kleintje Bieb. >

Bibliotheken stellen kinderen in staat om vragen te stellen over de wereld en de antwoorden te vinden. En het mooie is dat zodra een kind leert om een bibliotheek te gebruiken, de deuren naar leren altijd openstaan.

Voorleesuurkje

We organiseren één keer per maand, in iedere bibliotheek, een Voorleesuurkje. Bedoelt voor kinderen van 1,5 tot 4 jaar en (vooral) ook op hun (groot)ouders. We inspireren ouders en kinderen tijdens het voorleesuurkje tot voorlezen. Dat doen we aan de hand van verschillende prentenboeken, gedichten en verhaaltjes. We bedenken ook leuke verwerkingsopdrachten, zoals knutselactiviteiten, liedjes zingen of spelletjes doen. Daarmee geven we de (groot)ouders handvatten mee om meer te doen met boeken en thema's.

In 2024 versturen we aan alle kinderen van 2 tot 3 jaar in gemeente Westerveld, én die lid zijn van de bibliotheek, een persoonlijke uitnodiging om mee te doen aan de Voorleesuurkjes. De uitnodigingen hebben zin, want we zien een mooie toename van het aantal deelnemers aan de Voorleesuurkjes.

Informatie- en inspiratieochtend Media Ukkie-dagen

De Media Ukkie-dagen vinden ieder voorjaar plaats. Met deze campagne vraagt Netwerk Mediawijsheid aandacht van ouders en opvoeders voor het belang van mediaopvoeding van kinderen van 0 tot 6 jaar. In het kader van deze campagne organiseren we in Westerveld de informatie- en inspiratieochtend Ontspannen met Media. Hoe? Zo! Tijdens deze ochtend kunnen ouders van en/of met hun jonge kind vrijblijvend binnenlopen en aanschuiven. We geven ouders informatie over het verantwoord gebruik van schermtijd. We delen ook veel leuke tips voor apps en websites om samen met kinderen van voorlezen en verhalen te lezen. De ochtend biedt ouders ook ruimte om kennis te maken met elkaar en om ervaringen met elkaar uit te wisselen.

De Bibliotheek op school (po)

Kinderen die elke dag vijftien minuten worden voorgelezen, leren duizend nieuwe woorden per jaar. Uit recent landelijk onderzoek blijkt dat kinderen op basisscholen die werken met het programma de Bibliotheek op school, meer vooruitgang boeken in leesvaardigheid dan kinderen op basisscholen die niet werken met dit programma. Ook hebben ze meer kennis van boeken, waardoor ze in hun vrije tijd vaker een boek pakken.

Met de Bibliotheek op school slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en is er dagelijks aandacht voor leesplezier en mediawijsheid op school én thuis. We willen leerkrachten ondersteunen in de taak om leesbevordering een plek te geven in het dagelijks onderwijs. Daarnaast willen we kinderen en jongeren stimuleren om meer te lezen. De bibliotheek helpt op basisscholen om deze doelen te bereiken. Dat doen we met deskundige educatiemedewerkers, met inspirerende boeken, met mooie activiteiten voor de verschillende groepen en met een goede digitale lees-en leeromgeving. De samenwerking met school geven we vorm via een aantal vaste bouwstenen, namelijk expertise, leesomgeving en collectie en digitale diensten. Daarnaast gebruiken we een aantal bouwstenen die altijd in ontwikkeling zijn, om zo de cirkel van opbrengstgericht werken elke keer weer te verbeteren. >

We monitoren de Bibliotheek *op school* jaarlijks. Op basis van de uitkomsten van de monitor gaan we in gesprek met de directeur en leescoördinator van de school. We bespreken de resultaten en vanuit deze resultaten kiezen we de speerpunten waar school en bibliotheek in het nieuwe schooljaar samen aan gaan werken.

De Bibliotheek *op school* wordt ook aangeboden in het voortgezet onderwijs. Biblionet Drenthe is hier ook bij betrokken. Omdat scholen dit programma zelf financieren, gaan we in dit jaarverslag verder niet in op het programma.

Webinars De Nationale Voorleesdagen

In aanloop naar De Nationale Voorleesdagen 2024 en 2025 organiseren we in 2024 twee webinars. Op 9 januari 2024 organiseren we een webinar waarbij het boek *Help een verrassing!* van Miriam Bos centraal staat. We presenteren aan leerkrachten beweegactiviteiten, ondersteunende gebaren en muzikale activiteiten die aansluiten op het thema van het boek.

Op 10 december 2024 organiseren we een webinar voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten van de onderbouw van de basisschool. Tijdens het webinar informeren we ze over De Nationale Voorleesdagen, het Prentenboek van het Jaar 2025, de Prentenboeken Top 10, overige leuke voorleesboeken en mogelijke verwerkingsactiviteiten.

Impulsregeling Masterplan basisvaardigheden

Via de Impulsregeling 2023 -2024 Masterplan basisvaardigheden zijn gelden beschikbaar gekomen voor BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek op school. Naast het geld voor het opstarten van nieuwe locaties is er ook geld beschikbaar voor doorontwikkeling. Voor de BoekStart-locaties zetten we dit geld in op ouderbetrokkenheid. We werken aan het programma Leesklik (dat al vele jaren positief draait in gemeente Aa en Hunze en Meppel). Leesklik is een programma waarbij ouderbetrokkenheid en voorlezen vanuit de kinderopvang wordt aangemoedigd. We geven ouders een boek mee dat aansluit bij het thema dat op dat moment centraal staat op de kinderopvang. We attenderen ouders ook op de website leesklik.nl. Op deze website vinden ze voorleestips, kunnen ze liedjes beluisteren en spelletjes spelen.

Tot slot kunnen ze op de website andere boeken reserveren. Het doel is om Leesklik in alle Bind-gemeenten uit te rollen. Dat doen we uiteraard met input van de kinderopvang, zodat de kans van slagen groot is.

De inzet van doorontwikkelgeld voor de scholen met een achterstandsscore is maatwerk: in overleg met de school zetten we in op collectie of teamontwikkeling. Deze processen lopen nog door in 2025.

In Westerveld ontvangen we voor 13 kinderopvanglocaties doorontwikkelgeld BoekStart in de kinderopvang en voor 2 basisscholen doorontwikkelgeld dBos po. Daarnaast krijgen we voor scholengemeenschap Stad & Esch, locatie Diever, doorontwikkelgeld dBos vo. ●

Ontvangen Masterplan gelden voor de Bind-bibliotheken als totaal:

Subsidie	Aantal locaties
Nieuwe locatie Bidk	20
Doorontwikkelgeld Bidk	113
Nieuwe locaties dBos po	-
Doorontwikkelgeld dBos po	36
Nieuwe locaties dBos vo	5
Doorontwikkelgeld dBos vo	5
Masterplan dBos Plus*	1

*dBos Plus staat voor de Bibliotheek *op school* plus. Het is een aanpak om scholen te helpen bij de transitie naar effectief onderwijs in leesbegrip, binnen de infrastructuur van de Bibliotheek *op school*. De aanpak is een pilot. In Drenthe doet hier één basisschool (uit Eelde) aan mee.

Nederland, en dus ook Drenthe, kent een steeds grotere groep mensen die laaggeletterd is. In de provincie Drenthe is gemiddeld elf procent van de inwoners laaggeletterd, maar in sommige delen van de provincie loopt dit percentage op tot wel achttien procent. Lezen en leesbevordering is niet alleen een punt van aandacht voor de jeugd. Voor de ontwikkeling van taalvaardigheid blijft lezen ook in latere levensfasen en voor oudere doelgroepen belangrijk. Vaardige lezers ondervinden persoonlijke voordelen. Ze vinden gemakkelijker een baan, zijn vaker politiek en maatschappelijk betrokken en hebben een betere gezondheid.

Bestrijden van laaggeletterdheid

De bibliotheek speelt een belangrijke rol in het bestrijden van laaggeletterdheid. Vanuit de waarden van de bibliotheek (betrouwbaar, toegankelijk, pluriform en laagdrempelig) hebben we een groot bereik en vertrouwen onder de inwoners. In samenwerking met onze partners kunnen we een goede plek bieden aan het informeel leren en ontmoeten. Dit ondersteunen we met speciale collecties voor de doelgroep laaggeletterden. Zonder lokale en regionale partners kan de bibliotheek echter minder van betekenis zijn. Daarom is het opbouwen van en blijvend investeren in stevige taalallianties van essentieel belang om laaggeletterdheid te bestrijden.

Drenthe leest: werken aan geletterdheid

Taalhuizen

Het Taalhuis is een (fysieke) plek waar mensen terecht kunnen met leervragen over basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, digitale vaardigheden en rekenen. Ze kunnen op eigen initiatief komen, maar ook worden doorverwezen door professionals (wijkteams, welzijn, gemeente, onderwijs, woningcorporaties en de GGD). Taalhuizen richten zich op de groep van de zogenaamde NT1'ers: mensen met Nederlands als moedertaal. Een moeizaam proces. Omdat NT1'ers moeilijk te traceren zijn en zelf hun taalprobleem vaak niet (h)erkennen. En omdat door de aandacht voor de grote groep NT2'ers (mensen die Nederlands niet als moedertaal hebben) ervoor zorgt dat er minder ruimte blijft voor de aanpak van NT1'ers.

In elke Drentse gemeente is een Taalhuis. We zien dat decentralisatie van de aanpak laaggeletterdheid naar gemeenten een grote schakering in de kwaliteit van de infrastructuur oplevert: het ene Taalhuis is verder dan het andere, de betrokkenheid van de ene gemeente gaat verder dan de andere. Per gemeente verschilt het of de bibliotheek het werkgeverschap voor de taalhuiscoördinator heeft of dat de gemeente dit ergens anders belegd heeft. In elke gemeente werken we mee aan het Taalhuis. In gemeente Westerveld is het werkgeverschap belegd bij de bibliotheek. De doelstellingen staan omschreven in het Uitvoeringsplan basisvaardigheden.

De basisinzet van de bibliotheek in het taalnetwerk bestaat uit:

- Het leggen van verbindingen in het taalnetwerk en met andere organisaties op gemeentelijk niveau. De bibliotheek levert hiermee een structurele waarde als vaste partner in het taalnetwerk (bij de stuur- en werkgroepen) en in de uitvoering.
- Het in kaart brengen van de mogelijkheden en kansen om nieuwe partners en initiatieven aan het Taalhuis te verbinden zoals wijkteams, welzijn, zorg en bedrijfsleven (sociale kaart), zowel lokaal als provinciaal. >

Werken aan geletterdheid	2024
Aantal activiteiten	51
Aantal deelnemers	343

Gea Mulder Taalheld van Nederland

Stichting Lezen en Schrijven reikt in juni 2024 de Taalheldenprijs uit. Met het uitreiken van deze prijs vraagt de stichting (extra) aandacht voor laaggeletterdheid. In 2024 wint Gea Mulder uit Havelte de Taalheldenprijs. Het jurycommentaar luidt: ‘Jouw verhaal inspireert ons op alle mogelijke manieren. Je hebt je ontwikkeld en zo je eigen kracht gevonden. Daarmee heb je de mensen die aan jou twijfelden het tegendeel bewezen. Nu vertel je je persoonlijke verhaal aan iedereen die het horen wil: van je eigen kinderen tot aan andere volwassenen, die weer willen leren.’ Gea staat naar aanleiding van het winnen van de prijs in diverse kranten, geeft verschillende interviews en is zelfs te gast in het *NOS Journaal in makkelijke taal*. In al Gea’s optredens legt ze uit hoe belangrijk het is om hulp te vragen als je moeite hebt met lezen en schrijven.

Uitbreiden taalnetwerk

Het bestrijden van laaggeletterdheid doe je als Taalpunt niet alleen. Het Taalpunt schuift daarom in 2024 aan bij het Koffie-uurtje op de donderdagochtend in de Albert Heijn in Havelte. Het Taalpunt doet dit samen met collega’s van Welzijn Mensenwerk. Tijdens het Koffie-uurtje kunnen mensen aanschuiven die vragen hebben over zorg, welzijn, basisvaardigheden en andere zaken. Dat gebeurt onder het genot van een kop koffie.

Doorontwikkeling naar Digi-Taalhuis

In 2024 werken we aan doorontwikkeling naar een Digi-Taalhuis. We zetten hierin de eerste stappen door het organiseren van Leerpleinen. Leerpleinen zijn plekken in de bibliotheek waarbij we bezoekers informatie geven of helpen bij vragen over bijvoorbeeld zorg, geldzaken of overheidszaken. Iedereen is welkom, je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek. We rollen ze in 2025 verder uit met als aandachtspunt het verankeren van rekenen en taal.

Certificering

Certificering van de Taalhuizen is niet verplicht, maar wel zeer wenselijk zodat we toe kunnen werken naar een constante kwaliteit. In het kwaliteitskader Zicht op Ontwikkeling zijn normen vastgelegd waaraan Taalhuizen dienen te voldoen.

Uit een recente rapportage *Taalhuizen doen ertoe!* blijkt dat Taalhuizen in het algemeen:

- Wel vaak samenwerken, maar dat die samenwerking ook vaak vrijblijvend is.
- Moeite hebben met het bereiken van NT1-ers.

Voor bibliotheken die juridisch eindverantwoordelijk zijn voor het Taalhuis werken we toe naar integratie van het kwaliteitskader voor Taalhuizen, om zo dubbele certificering te voorkomen.

In 2024 zou het Taalhuis in Westerveld gecertificeerd worden. Alle voorbereidingen zijn getroffen in 2024, de audit vindt plaats in februari 2025.

Week van lezen en schrijven

De Week van lezen en schrijven begint op Wereldalfabetiseringsdag. Dat is in 2024 op zondag 8 september. Tot en met 15 september vragen we, samen met partners, extra aandacht voor laaggeletterdheid. In Westerveld doen we dat met verschillende activiteiten.

Hoe is het om laaggeletterd te zijn!

Op dinsdag 10 september doen 54 derdejaarsleerlingen van de scholengemeenschap Stad en Esch in Diever mee aan de Week van Lezen & Schrijven. Zij spelen een escapespel met Gea Mulder, de Taalheld van Nederland. Alfred Schoenmaker (wethouder Westerveld) en René Karst (ambassadeur Stichting Lezen & Schrijven) spelen ook mee. Het spel heeft als doel om jong en oud te laten ervaren hoe het is om moeite te hebben met lezen en schrijven. Geen enkele leerling wint het spel. René Karst vertelt na afloop dat winnen niet eens mogelijk is. Iedereen loopt vast in de taal- en rekenopdrachten, met als doel om te beseffen vervelend het is als je niet goed kunt lezen en schrijven.

Dag van de taal

Op donderdag 13 september organiseren we samen met collega’s van de gemeente Meppel, Het Taalpunt Meppel en het Taalpunt Staphorst bij Reestmond in Meppel een Dag van de Taal. Gea Mulder vertelt haar verhaal aan aanwezigen. Voor zowel deelnemers als netwerkpartners is er een aansprekend programma met workshops rondom het thema taal, waaronder digitale inclusie en laaggeletterdheid. ●

Heel Drenthe doet mee

De huidige samenleving vraagt om digitale vaardigheden. Om mee te kunnen doen in de samenleving is het essentieel om naast lees- en schrijfvaardigheden ook over functionele en kritische digitale vaardigheden te beschikken. Denk aan internetbankieren, kunnen omgaan met de DigiD, online afspraken maken met zorginstanties en het herkennen van phishingberichten in e-mail. In onze bibliotheken oefenen inwoners laagdrempelig met deze basisvaardigheden en bieden we inwoners begeleiding en informatie.

‘Ik ben zo blij dat IDO er is. Iemand die tijd voor je heeft en naar je luistert. Ik wil een mens. Ik wil dat iemand naast me gaat zitten.’

Berend, bezoeker IDO

Versterken van digitale vaardigheden

In de Drentse bibliotheken organiseren we cursussen digitale vaardigheden zoals Klik&Tik, Digisterker en DigiVitaler. Voor vragen over de digitale overheid – denk aan DigiD of toeslagen – kunnen inwoners terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Jaarlijks organiseren we belastingspreekuren voor mensen die hulp kunnen gebruiken bij het doen van hun belastingaangifte. Voor de inhoudelijke invulling werken we altijd samen met lokale partners die de kennis inbrengen, zoals sociale wijk- en buurtteams, welzijnsinstellingen en SeniorWeb.

Informatiepunt Digitale Overheid

In iedere gemeente van de Bind-bibliotheken zijn meerdere Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) aanwezig, deze zijn in bibliotheken en soms ook op andere locaties. Bij het IDO kunnen inwoners terecht voor hulp bij zaken op het gebied van de digitale overheid. Speciaal opgeleide medewerkers van de bibliotheek helpen bezoekers tijdens het IDO-spreekuur met vragen.

Training en scholing

Training van IDO-medewerkers is essentieel. Enerzijds moeten zij als wegwijzer en doorverwijzer de informatie van de partners kunnen vinden. Anderzijds moeten zij zich inleven in de klant en deze verder kunnen helpen. Belangrijk daarbij is dat de medewerker de hulpvraag helder weet te krijgen. In 2024 volgen IDO-medewerkers onder andere de basistraining IDO/opfristraining IDO en Privacy in het IDO. Doel van deze trainingen is de principes van het IDO toe te lichten, de werkwijze uit te leggen en om te oefenen met het helder krijgen van de hulpvraag van de bezoeker. Er is in 2024 een intervisiemoment waarin de IDO-medewerkers moeilijkere casussen met elkaar bespreken. In 2025 plannen we deze waardevolle intervisiemomenten structureel in. Ook alle frontoffice-medewerkers van onze bibliotheken volgden scholing, zodat ze bezoekers kunnen helpen met eenvoudige vragen rondom digitaal meedoen bij de overheid. >

‘Er komen veel vragen over DigiD bij ons binnen. Dat blijkt voor veel mensen een struikelblok om online zaken te regelen.’ IDO-medewerker

Cijfers 2024

Gemeente Westerveld

Klik&Tik, Digisterker, DigiVitaler

Aantal cursussen	13
Aantal cursusdagdelen	46

Spreekuren: belasting en overige

Aantal spreekuren digitale vaardigheden	15
Aantal deelnemers digitale vaardigheden	19

IDO-spreekuren

Aantal IDO-spreekuren	92
Aantal IDO-vragen	302

Programmering basisvaardigheden

Programmering basisvaardigheden	11
Aantal deelnemers	181

Privacy in het IDO

De IDO-medewerkers hebben ook de training Privacy in het IDO gevolgd. Het doel van deze training is om de kaders rondom het omgaan met privacygevoelige informatie toe te lichten, zodat de IDO-medewerkers weten aan welke regels ze zich moeten houden en welke risico's er zijn voor zowel de bezoeker als henzelf.

Locaties

Naast de IDO-informatiepunten in de bibliotheken, zijn er op locaties buiten de bibliotheek ook IDO-spreekuren. Bijvoorbeeld in dorpshuizen, wijkpunten of bij huisartsenpraktijken. Op deze manier bereiken we zoveel mogelijk mensen die niet met digitale zaken vertrouwd zijn. We helpen ze verder, zoeken informatie voor hen op en maken afspraken bij andere instanties. Steeds vaker helpen we ook mensen met vraagstukken rondom digitaal bankieren. Wat voor ons vooral belangrijk is, is dat we mensen op weg helpen die in de digitale samenleving vastlopen. Maar, belangrijker nog, we zorgen ervoor dat ze zelfstandig digitaal mee kunnen doen.

Lokaal netwerk

In 2024 leggen we verbindingen met het lokale netwerk om inwoners zo gemakkelijk mogelijk door te verwijzen. De Drentse bibliotheken werken met de zogenaamde IDO-informatiewaaiër. Een praktische handleiding die informatie bevat over de veel gestelde vragen bij het IDO, suggesties voor doorverwijzen naar passend aanbod en partners en met de contactgegevens van de lokale partners. >

Verbetering IDO-organisatie

In het jaarplan voor 2024 sturen we op de verbetering van de IDO-organisatie. Hierin zetten we in 2024 dan ook mooie stappen; in vrijwel alle gemeenten is inmiddels in iedere bibliotheek een IDO-spreekuur. Ook in de kleinere vestigingen en servicepunten. Daarnaast breiden we onze gesprekken uit; ze vinden op regelmatige basis plaats op verschillende locaties in de regio. We slaan in 2024 ook een slag in het registreren van bezoekersaantallen en hulpvragen.

Pilot Leerpleinen

In cursussen rondom digitale vaardigheden signaleren we dat de niveaoverschillen en leerwensen behoorlijk uiteenlopen. Daarom onderzoeken we in 2024 of we het aanbod van cursussen en workshops meer op maat kunnen maken. Dit doen we door in een aantal gemeenten te starten met een pilot Leerpleinen: een open inloop waar bezoekers terecht kunnen met een gerichte leervraag. Op deze leerpleinen bekijken we met de bezoekers wat ze precies willen leren en stemmen we met hen af welke leerroute ze volgen om hun doel te bereiken. Het grote voordeel is dat bezoekers direct op hun eigen niveau kunnen instappen en bovendien aan de slag kunnen met de onderwerpen die voor hen interessant en nuttig zijn. In 2025 rollen we de Leerpleinen verder uit en onderzoeken we hoe we ook basisvaardigheden zoals rekenen en taal hierin kunnen verankeren.

Samenwerkingspartners

Mensen die specifieke vragen hebben, verwijzen we bij het IDO door naar maatschappelijke partners of naar de juiste overheidsinstelling. Onze samenwerkingspartners zijn daarom van heel groot belang. Daarnaast zijn (lokale) partners ook van belang om de doelgroep te bereiken en om geschikte locaties – ook buiten de bibliotheek – voor het IDO te vinden. In gemeente Westerveld werken we, rondom IDO, nauw samen met onderstaande partners.

Onze partners

- Gemeente Westerveld
- Taalpunt
- Welzijn Mensenwerk
- Geldpunt
- Huisartsenpraktijk Havelte
- Huisartsenpraktijk Frederiksoord
- SeniorWeb Vledder
- Humanitas Zuidwest Drenthe (doorverwijzen)

Doorlopende activiteiten

Met onze zichtbare IDO-informatiepunten zijn we voor bezoekers een laagdrempelige vraagbaak. Op de gesprekken kunnen bezoekers met meer uitgebreidere vragen langskomen voor begeleiding bij hun vraagstuk. Onze IDO-medewerker biedt een luisterend oor, een helpende hand en een gezonde dosis zelfvertrouwen zodat de bezoeker zelf de volgende stap kan zetten. >

Een mogelijk volgende stap is het volgen van een van onze cursussen gericht op het aanleren en versterken van digitale vaardigheden. In Westerveld organiseren we verschillende cursussen en activiteiten rondom digitale vaardigheden en digitale informatievoorziening. Hierna twee voorbeelden.

Wat voor ons vooral belangrijk is, is dat we mensen op weg helpen die in de digitale samenleving vastlopen. Maar, belangrijker nog, we zorgen ervoor dat ze zelfstandig digitaal mee kunnen doen.

Leerplein Vledder

Tijdens de cursussen en workshops die we in samenwerking met SeniorWeb Vledder en Naabuur organiseren, merken we steeds vaker dat de leerbehoeften van de deelnemers sterk verschillen, net als het instapniveau. Daarom is er sinds maart elke dinsdagavond een Leerplein digitale vaardigheden waar iedereen terecht kan om digitaal vaardig te worden. Gratis, laagdrempelig en op het eigen tempo en niveau. Het Leerplein is onder begeleiding van de vrijwilligers van SeniorWeb. Het is een extra service naast de pc-hulp die daar al door hen aangeboden wordt en voorziet in een behoefte. Want wie digitaal mee kan doen, kan vervolgstappen zetten en beter meedoen in de maatschappij.

DigiVitaler

Digitaal meedoen bij de huisarts en het ziekenhuis is een van onze speerpunten. Dit jaar werken we daarin samen met Huisartsenpraktijk Havelte. De praktijk informeert patiënten over de cursus en er is elke les iemand van de praktijk aanwezig. De cursus stroomt in korte tijd vol en er ontstaat zelfs een wachtlijst, waarna we de cursus nog driemaal geven. Daarnaast organiseren we nog een informatieavond bij de huisartsenpraktijk. Bovendien komt er een vervolg, want de deelnemers geven aan meer te willen leren over het gebruiken van tablets, telefoons en laptops. Daarop starten we ook in Havelte met een Leerplein waar iedereen terecht kan om op zijn/haar eigen tempo digitaal vaardiger te worden.

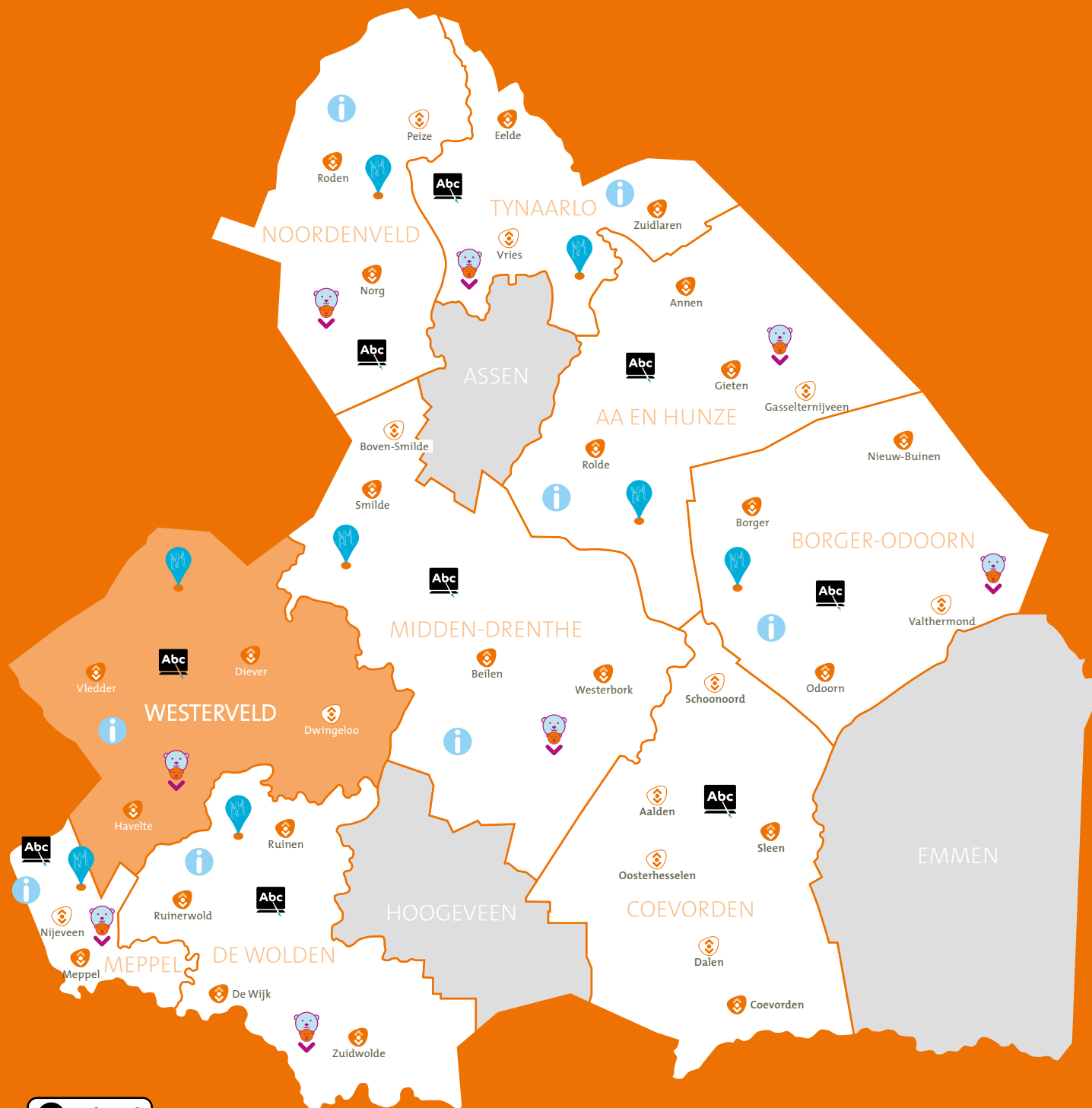
Extra activiteiten

In 2024 organiseren we naast de doorlopende activiteiten ook een activiteit waarmee we inspelen op een specifieke behoefte. Zo geven we in Westerveld een workshop op maat.

Workshops op maat

In het voorjaar bieden we twee workshops op maat aan, waarin leergierige dames van Vrouwen van Nu in dorps huis Over Entinghe leren digitaal handiger te worden en leren orde op hun computer, telefoon of laptop aan te brengen. Het zijn twee gezellige en leerzame middagen, waaruit naar voren komt dat er behoefte is aan een laagdrempelige plek in Dwingeloo om met de digitale vragen terecht te kunnen. Daarop starten we in oktober met een digitaal inloopsprekuren en werken we aan een workshopreeks voor 2025. ●

De Drentse bibliotheek

Gemeente Westerveld

Bibliotheken: 3
Servicepunten: 1
IDO-locaties: 4
dBos-locaties: 12
BoekStart-locaties: 16
Taalhuis: 1

Bibliotheken Westerveld, 2024

Tekst Biblionet Drenthe

Cijfers Biblionet Drenthe

Foto's Archief Biblionet Drenthe
en © Shutterstock (pagina's 1 en 10)

Ontwerp © Go Puck

Digitale uitvoering Online Touch